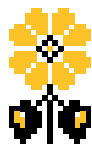

Ольга Опанасенко

Любомир Гузар

ВИДАТНІ УКРАЇНЦІ.
ЛЮДИ, ЯКІ ТВОРИЛИ ІСТОРІЮ

КИЇВ | АГЕНЦІЯ «ІРІО» | 2019

УДК 271.4-051(092)Гуз(02.053.5)
О60

Ольга Опанасенко

О60 Любомир Гузар / Ольга Опанасенко. – К.: «Агенція «ІРІО», 2019. – 144 с., іл. – (Видатні українці).

ISBN 978-617-7453-78-8

Серія книжок «Видатні українці. Люди, які творили історію» — це унікальний проект, який сприяє якісному дозвіллю батьків і дітей.

Перед вами історія життя Любомира Гузара, який пережив німецьку окупацію й став свідком безчинств енкаведистів, однак жорстокість катів не вбила в його серці безмежної любові до людей. На роки юності йому випала важка доля емігранта, але впродовж усього свого життя він мріяв повернутися в Україну — і таки здійснив свою мрію. Він вивів українських греко-католиків із багаторічного підпілля й став патріархом Української Греко-Католицької Церкви. Він був єпископом, письменником, викладачем, та передусім — Людиною.

УДК 271.4-051(092)Гуз(02.053.5)

Усі права захищено. Жодної частини цієї книжки не може бути відтворено без письмового дозволу власника авторських прав.

ISBN 978-617-7453-78-8

© Видавництво «Агенція «ІРІО», 2019

Відатні Українці

ЛЮДИ, ЯКІ ТВОРИЛИ ІСТОРІЮ

Чи читаєте ви дітям? Я почала читати сину й доньці ще коли вони були зовсім маленькими. І вже зараз бачу, наскільки правильним було це рішення! Мої діти — справжні фанати книжок, і я цим дуже пишаюся. Діти надзвичайно потребують нашої батьківської уваги. А читати, я впевнена, — це найкраще дозвілля в будь-якому віці.

Але, на жаль, більшість дитячих книжок закривають якісь базові речі. Тому я постійно була в пошуку книжки, яка була б цікавою та давала певний життєвий приклад. Сучасні діти захоплюються історіями про супергероїв. Ці персонажі, безумовно, дуже цікаві, але вони всі несправжні, їхні суперздібності вигадані.

А чи знаєте ви, що в певному віці дитині вкрай необхідний приклад для наслідування? Я стала шукати, про кого реального, зі справжніми суперздібностями, можна розповісти дитині. Ми навіть провели дослідження та опитали читачів нашого видавництва.

Життя видатних людей — це те, що цікаво всім, у будь-якому віці. І що особливо важливо, це **СПРАВЖНІ** супергерої. Звичайні люди, як ми з вами, які зробили щось надзвичайне і змінили цей світ на краще. Саме такого прикладу так бракує нашим дітям!

Моя мрія і місія — прищепити якомога більшій кількості дітей любов до читання хороших, добрих, правильних і корисних книжок. Наша адаптована серія книжок «Видатні особистості для дітей» — це історії про звичайних хлопчиків та дівчаток, їхнє дорослішання і навчання, про перепони на шляху до успіху та щастя від досягнення мрій. Ці книжки допомагають дитині отримати відповіді на запитання про те, як працює цей світ, як досягти успіху, чому вчитися, який життєвий шлях обрати для себе.

Ми починали цю серію з книжок про Стіва Джобса, Альберта Ейнштейна, Коко Шанель. Наразі у нашому арсеналі 11 біографій відомих на весь світ людей. І це лише початок!

Дуже хочу познайомити українських дітей з видатними особистостями нашої країни (Сікорським, Каденюком та ін.). Розповісти їм про винахідників, дослідження та досягнення яких прославили Україну на весь світ. Вірю, щоб бути сильними та досягати більшого, дитині важливо знати свою історію.

Читайте разом з дитиною, говоріть з нею про важливе, дозвольте їй запитувати вас про все на світі — і ви назавжди залишитеся найкращими друзями! Читання розвиває дітей будь-якого віку. А читання правильних книжок разом з батьками — формує особистість і характер дитини, робить її успішною в подальшому житті. Спільне читання впливає на дружні стосунки батьків і дітей. Перевірено на власних дітях, близьких та знайомих.

*Ольга Іванова,
видавець та директор ІРІО*

Зміст

РОЗДІЛ 1. Хлопчик з гори Яцка	8
Запитання	13
РОЗДІЛ 2. Незвичайна зустріч	14
Запитання	19
РОЗДІЛ 3. Війна у Львові	20
Запитання	29
РОЗДІЛ 4. У таборі біженців	30
Запитання	37
РОЗДІЛ 5. Мрія Любомира	38
Запитання	47
РОЗДІЛ 6. Поруч із митрополитом Сліпим	48
Запитання	57
РОЗДІЛ 7. Таємна місія	58
Запитання	63
РОЗДІЛ 8. Чернеча обитель «Студіон»	64
Запитання	71
РОЗДІЛ 9. Повернення в Україну	72
Запитання	79

РОЗДІЛ 10. Дорога на Київ	80
Запитання	89
РОЗДІЛ 11. Собор	90
Запитання	95
РОЗДІЛ 12. Помаранчевий Майдан	96
Запитання	101
РОЗДІЛ 13. Зречення	102
Запитання	111
РОЗДІЛ 14. Чинімо добро	112
Запитання	121
РОЗДІЛ 15. Заповіт Патріарха	122
Запитання	131
Словничок	132
Важливі дати	135
Використана література	139
Аудіо	141
Відео	141

РОЗДІЛ 1

ХЛОПЧИК З ГОРИ ЯЦКА

У Львові, на горі Яцка, є тиха, примхливо закручена вулиця Тарнавського*. В її маленьких опатних двориках квітнуть троянди й мальви. Саме тут, у двоповерховому будиночку, що трохи відступив від дороги, 26 лютого 1933 року народився хлопчик.

Мама й тато, Ростислава та Ярослав Гузари, похрестили слабеньку і кволу дитинку вже за чотири дні у храмі Петра і Павла неподалік. Як і його батьки, малюк отримав гарне слов'янське ім'я. Та в ньому не бриніла «слава», воно було лагідним і трохи казковим – Любомир. І це ім'я стало для хлопчика доленосним. Свою славу йому судилося заслужити, несучи людям любов і мир.

Перші роки Любомира минали щасливо, немов у найкращій книжці.

Тато хлопчика, статечний сорокарічний галичанин, служив у банку. До народження сина Ярослав Гузар устиг багато пережити. 1918 року, коли українці Галичини боролися за незалежність від Польщі, він був хорунжим Січових стрільців – воїнів-добровольців, які боролися за Українську державу. Ярослав брав участь у жорстоких боях. У тій війні він втратив брата. Коли молода держава зазнала поразки, він не здався й залишився патріотом.

* Раніше ця вулиця носила ім'я польського воєводи Яна Тарновського, а нині перейменована на честь українського полководця Мирона Тарнавського.

Мама хлопчика мала педагогічну освіту. Ростислава закінчила вчительську семінарію. Та потім вона вийшла заміж і народила дітей. Спершу на світ з'явилася Марта, старша донька, а за шість років народився Любомир. Тож молода жінка вирішила не йти працювати, а присвятити себе родині. Вона дбала про виховання й освіту своїх дітей. Багато її настанов Любомир запам'ятав на все життя.

Удома в Гузарів була велика бібліотека. Хлопчик дуже любив, коли мама читала йому книжки (їх було близько трьох сотень) або журнал «Дзвіночок». У тих книжках добро завжди перемагало, а зло було покаране – якщо, звісно, не встигало отямитися й перевиховатися.

Ростислава вчила дітей правильної мови – пильно слідкувала, щоб вони не вживали іншомовних слів, якщо є український відповідник. Тому замість «бібліотекар» вони казали «книговід», бінокль назвали «далекоглядом», а фізкультуру – «руханкою».

Зберіг Любоко й інше правило, почуте від мами. Ростислава вчила дітей бути уважними, спостерігати, намагатися про все скласти власну думку й діяти відповідно. У будь-якої людини, чи то графа, чи то селянина, можна навчитися чогось корисного, якщо добре придивитися.

– Подивися, оціни, застосуй, – казала мама дітям.

Любомир звик розмірковувати над різними речами. Він був «малим філософом», як сам з усмішкою казатиме пізніше. І навіть коли дорослі неделікатно запитували: «Кого більше любиш – тата чи маму?», знаходив мудру відповідь: «І тата, і маму».

Любоко ріс веселим хлопчиною, якого любили і батьки, і старша сестра, і бабусі. Бабусю Вільгельміну Любомир

ласкаво кликав «бабуня Вілюся», а бабусю Олену в родині з любов'ю звали «бабцею Галею».

Літо здавалося дітям довгим, а зима — казковою, з морозом, із височеними сніговими кучугурами, веселим Різдром і катанням на санчатах. Весною ж, коли танули сніги й розпускалися проліски, місто оповивав надзвичайний, ні з чим не порівняний аромат.

У квартирі, яку вони винаймали, були круті, закручені сходи. Якось Любомир виявив прецікаву річ: якщо ними спустити м'яча, той скакав, гучно бамкаючи!

У Львові було багато парків, куди Любомир з мамою, Мартою і бабунею ходив на прогулянки. До найближчого, Стрийського, було із п'ятнадцять хвилин ходу. Діти бігали звивистими доріжками, а разом із малими, завзято гавкаючи, гасав бабусин песик — білий, кошлатий, із чорним носом і рожевим язиком.

Дорогою додому Любомир любив роздивлятися розкішні вітрини львівських магазинів. До Різдва їх прикрашали штучним снігом, і святий Миколай привітно всміхався крізь скло до малечі. Перед Великоднем вітрини зеленіли й завітчувалися, вітаючи весну. Ці величезні прикрашені вікна Любомир раз-у-раз згадуватиме, коли доля закине його далеко від рідного міста.

Батьки Любомира були щирими християнами. Воно й не дивно — у родині і батька, і матері були священики. Звісно, діти були навчені молитися, ходили до сповіді й до причастя. У неділю вся сім'я йшла до церкви, зазвичай на «двадцятку» — останню службу, що правилася опівдні. А перед святами батько брав Любка із собою, і тихим причепуреним Львовом вони разом ходили від храму до храму.

Удома було заведено, щоб напередодні недільної служби діти просили вибачення в батьків, бабусі, одне в одного, а також у дівчини, яка помагала Ростиславі по дому. Бувало, Любко після сварки не хотів вибачатися перед старшою сестрою, та маминому слову перечити не смів.

Літо родина проводила в Карпатах або в Галичі, де бабуся мала будинок над річкою. Давня столиця Галицько-Волинського князівства хоч і втратила колишню велич, та зберегла свою красу. Любомир із Мартою спершу купалися, а тоді піднімалися на замкову гору над Дністром, милувалися давніми мурами й довколишніми краєвидами. Батько розповідав їм, як у 1918 році з Галичини прогнали польську владу. Ярослава Гузара разом з його батьком та іншими поважними жителями Галича в ті важкі дні вибрали керувати містом. На жаль, тоді Україна недовго залишалася незалежною.

Любко й подумати не міг, який внесок зробить колись у розбудову вільної й сильної української держави.

Запитання

1. Хто і як виховував Любомира та його сестру?
2. Які розваги подобалися дітям Ярослава та Ростислави Гузарів?
3. Ким були мама й тато Любомира?